

1272.

Na osnovu člana 87 stav 4 Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list RCG“, broj 39/04 i „Službeni list CG“, broj 14/10) Ministarstvo zdravlja donijelo je

P R A V I L N I K O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O SPECIJALIZACIJAMA

Član 1

U Pravilniku o specijalizacijama („Službeni list RCG“, broj 74/06), član 2 mijenja se i glasi:

„Specijalizacija je poseban vid stručnog usavršavanja, koje je potrebno za dodatno osposobljavanje za rad iz određene oblasti zdravstvene zaštite, a kojom se kroz teorijsku nastavu i praktične vještine stiču znanja i stručnost za specijalistički praktični rad“.

Član 2

U članu 22 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“Specijalistički staž iz porodične medicine obavlja se u zdravstvenoj ustanovi koja, pored uslova iz stava 1 tač. 2,3 i 4, ovog člana, mora da ima najmanje jednog specijalistu porodične medicine sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima izabranog doktora”.

Član 3

U članu 24 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Doktoru medicine koji ima završenu specijalizaciju iz jedne grane medicine, može se priznati dio specijalističkog staža iz te grane medicine, vrijeme provedeno na određenim poslovima doktora specijaliste, vrijeme provedeno na poslovima izabranog doktora, kao i vrijeme provedeno na određenom obliku edukacije”.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 4

U Programu specijalizacija tačka “13 B. Porodična medicina” mijenja se i glasi:

»B PORODIČNA MEDICINA
(48 mjeseci ili 184 nedjelje)

Sastoji se od kliničkog dijela staža koji traje 24 mjeseca i sprovodi se u specijalističkim ambulantomama i odjeljenjima, i ambulantnog dijela koji traje 24 mjeseca i sprovodi se u ambulanti primarne zdravstvene zaštite.

Teorijska nastava iz porodične medicine obavlja se na Medicinskom fakultetu, paralelno sa obavljanjem praktičnog dijela staža, i traje devet mjeseci (36 nedjelja).

I Klinički dio staža (24 mjeseca)

1. Interna medicina (6 mjeseci)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje šest mjeseci.

Praktični dio čine: tri mjeseca na internističkim odjeljenjima bolnica ili Kliničkog centra Crne Gore, dva i po mjeseca (10 sedmica) u specijalističkim internističkim ambulantomama bolnica ili Kliničkog centra Crne Gore i dvije sedmice u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć.

1.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- uzimanje internističke anamneze;
- izvođenje internističkog statusa;
- intradermalno, subkutano, intramuskularno i intravensko injektiranje;
- tehniku punkcije (venska, arterijska, pleuralna, lumbalna, abdominalna);
- postavljanje venskog katetera;
- postavljanje infuzije;
- kateterizaciju bešike kod muškaraca i kod žena;
- rektalni pregled;
- nazogastričnu sukciju i ispiranje želuca;
- endotrahealnu intubaciju;
- primjenu lijekova putem inhalatora;
- kardiorespiratornu reanimaciju,
- snimanje i interpretaciju EKG.

1.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- savlada mjere kod sljedećih urgentnih stanja sa područja interne medicine, zastoja srca i disanja, nesvjesnog bolesnika, miokardnog infarkta, akutnog srčanog popuštanja, asmatskog statusa, krvarenja iz probavnih organa, trovanja, anafilaktičkog šoka, abdominalnih kolika;
- poznaje diferencijalnu dijagnostiku i shodno tome postupanje i liječenje kod sljedećih simptoma i znakova: bolova na različitim mjestima tijela, kod vrtoglavice i sinkope, smetnji ritma, šumova srca, kašlja, dispneje, disfagija, smetnji probave (zatvor i proliv), krvarenja i sklonosti ka krvarenjima;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i osnovnu ocjenu radne sposobnosti kod sljedećih stanja: šećerne bolesti, bolesti štitne žlijezde, dislipidemija, različitih vrsta anemija, venske insuficijencije na donjim ekstremitetima, tromboflebitisa i flebotromboze, arterijske hipertenzije, perikarditisa, endokarditisa i miokarditisa, miokardnog infarkta, najčešćih smetnji ritma, srčanog slabljenja, tuberkuloze, hronične opstruktivne plućne bolesti, hroničnog plućnog srca, upale disajnih (plućnih) organa, bolesti plevre, plućne embolije i infarkta pluća, astme, intersticijskih bolesti pluća, plućnih granulatoza, profesionalnih bolesti pluća, ulkusne bolesti, bolesti tankog i debelog crijeva, hroničnih hepatopatija i upala jetre, hroničnog i akutnog pankreatitisa, upale mokraćnih puteva, renalne insuficijencije, sistematskih bolesti vezivnih tkiva, reumatoidnog artritisa, seronegativnih spondilaritisa, degenerativnog reumatizma, vanzglobnog reumatizma, metabolnog reumatizma, osteoporoze, vaskularnih sindroma, akutnih artritisa i reumatske groznice, meningitisa i meningoencefalitisa;
- poznaje faktore rizika za bolesti srca i sistema krvnih sudova i načina preventive;
- poznaje mjere za sprječavanje i ranu dijagnostiku reumatske groznice, bakterijskog endokarditisa, duboke venske tromboze, tuberkuloze, renalne insuficijencije malignih oboljenja, AIDS-a;
- poznaje ulogu ljekara prilikom sprječavanja pušenja i sprječavanja posljedica konzumiranja alkohola;
- poznaje trajno liječenje kiseonikom kod kuće,
- zna da interpretira sljedeća dijagnostička ispitivanja: osnovne laboratorijske nalaze (biohemija, proteinogram, osnovni bakteriološki nalazi ...), osnovna radiološka ispitivanja (rendgenske snimke skeleta, pluća i srca), elektrokardiogram, spirogram i tzv. peak-flow meter.

2. Infektologija (2 mjeseca)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje dva mjeseca, a obavlja se na infektološkim odjeljenjima i ambulantama bolnica i Klinike za zarazne bolesti Kliničkog centra Crne Gore.

2.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- anamnezu i status kod bolesnika sa infekcijom i povišenom tjelesnom temperaturom;
- uzimanje zaraznih materija za etiološka ispitivanja,
- interpretaciju sljedećih dijagnostičkih ispitivanja: osnovna laboratorijska ispitivanja, rezultate mikrobioloških i imunoloških ispitivanja, antibiogram.

2.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- savlada mjere kod sljedećih urgentnih stanja: smetnji svijesti, grčeva, dehidracije, šoka, teškoća kod disanja, zastoja srca i oživljavanja, vegetativnog sindroma, anafilaktične reakcije, trovanja prouzrokovanih mikroorganizmima, povišene tjelesne temperature;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i osnovnu ocjenu radne sposobnosti kod sljedećih stanja: upale gornjih i donjih disajnih organa, infekcija srčanog mišićnog sistema, bolesti tankog i debelog crijeva, upala jetre i žuči, upala mokraćnih puteva i polnih organa, upala centralnog i perifernog živčanog sistema, upala kože i potkožice, dječijih zaraznih bolesti, upala kostiju, zglobova i mišića, sepse, zaraza kod imunosuprimiranih bolesnika, zaraza virusom HIV-a, bolesti koje prouzrokuju bakterije, virusi, paraziti i gljivice, nozokomijalnih infekcija;
- vlada indikacijama za liječenje i sprječavanje navedenih bolesti pojedinim antimikrobnim supstancama; mora vladati diferencijalnom dijagnostikom i odgovarajućim mjerama prilikom sljedećih stanja: povišena tjelesna temperatura, grčevi, povraćanje, proliv, žutica, pareza i paraliza, smetnje disanja, smetnje zavisti, šok,
- poznaje epidemiologiju infektivnih bolesti djece i odraslih u Crnoj Gori, imunoprofilaksu infektivnih bolesti, načela sprječavanja infektivnih bolesti i propise sa područja infektivnih bolesti.

3. Hirurgija (3 mjeseca)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje tri mjeseca, a obavlja se na hirurškim odjeljenjima i ambulantama bolnice i Hirurške klinike Kliničkog centra Crne Gore. Praktični dio čine: jedan i po mjesec na odjeljenju bolnice, dvije sedmice u urgentnom bloku i jedan mjesec u specijalističkim hirurškim ambulantama bolnica ili Kliničkog centra Crne Gore.

3.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- uzimanje specifične hirurške anamneze;
- izvođenje hirurškog statusa za pojedini organski sistem;
- intradermalno, subkutano, intramuskularno i intravensko davanje injekcija;
- tehnike punkcije (venska, arterijska, pleuralna, lumbalna, abdominalna);
- postavljanje venskog katetera;
- postavljanje infuzije;
- endotrahalnu intubaciju;
- previjanje i čišćenje rana;
- Heimlihov manevar;
- imobilizaciju loma;
- tehnike hemostaze;
- šivenje rana;
- drenažu panaricija i abscesa;
- ablaciju nokta;
- lokalnu i prevodnu anesteziju;
- odstranjivanje ateroma, manjih lipoma i stranih tijela kože i potkožja i slanje na histološko ispitivanje;
- postavljanje venskog katetera;
- inciziju tromboziranog hemoroida;
- repoziciju parafimoze;
- katetarizaciju bešike kod muškaraca i žena,
- punkciju bešike.

3.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- ovlada dijagnostikom, trijažom i mjerama kod urgentnih stanja s područja hirurgije: zastoja srca i disanja, nesvjesnog bolesnika, šoka, povreda, ostalih akutnih stanja i stanja opasnih po život sa područja hirurgije;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje, osnovnu ocjenu radne sposobnosti i rehabilitacije kod hirurških bolesti i povreda;
- poznaje predoperativnu pripremu i postoperativno vođenje operisanih bolesnika;
- zna da rutinski zbrine česte i tipične povrede;
- zna da na odgovarajući način zaštiti od zračenja na radnom mjestu;
- poznaje preventivne mjere kod tetanusa i sprječavanja povreda,
- zna da interpretira rentgenske nalaze najčešćih povreda.

4. Pedijatrija (3 mjeseca)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje tri mjeseca, a obavlja se na pedijatrijskim odjeljenjima i ambulantama bolnice i Instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore. Praktični dio čine: jedan mjesec na pedijatrijskom odjeljenju, a dva mjeseca u ambulantama izabranog pedijatra u domovima zdravlja.

4.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- pregled novorođenčeta;
- ocjenu djetetovog tjelesnog, duševnog i socijalnog razvoja;
- otoskopiju i auskultaciju kod djeteta;
- pregled vida, govora i sluha kod djeteta;
- nazogastričnu sukciju i ispiranje želuca;
- oživljavanje djeteta;
- uzimanje urina i fecesa za laboratorijsku analizu,
- transport novorođenčeta.

4.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- savlada mjere kod sljedećih urgentnih stanja sa područja zdravstvene zaštite djece: zastoj srca i disanja, šok, nesvjest, srčana dekompenzacija, smetnje pulsa, akutna respiratorna insuficijencija, hipoglikemija i hiperglikemija, grčevi, anafilaktički šok, trovanja, aspiracija stranog tijela, epiglotitis, laringitis, astmatični napad;
- poznaje diferencijalnu dijagnostiku i shodno postupanje prilikom sljedećih simptoma i znakova: povišene tjelesne temperature, hripavosti, hipertenzije, ikterusa, povraćanja, zastoja u psihomotornom razvoju, enureze i enkopreze, smetnji u polnom razvoju, opadanja uspjeha u učenju, glavobolje, bolesti u zglobovima, izostajanja iz škole;

- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i mogućnosti rehabilitacije kod sljedećih stanja: dječijih bolesti sa osipom, najčešćih bolesti gornjih disajnih organa (otitisu, rinitisu, rinofaringitisu), krupa, bolesti donjih disajnih organa, astme, ostalih alergijskih bolesti i bolesti imunog sistema, gastroenteritisa, anoreksije, bulimije, urinarnih infekcija i asimptomatskih bakterijurija, meningitisa i meningoencefalitisa, epilepsije u djetinjstvu, kod temperaturnih grčeva, anemije u djetinjstvu, smetnji zgrušavanja krvi, najčešćih parazitarnih bolesti u djetinjstvu, najčešćih i najozbiljnijih ortopetskih i neuroloških bolesti u djetinjstvu, somatoformnih bolesti, ginekoloških bolesti u dječijem dobu, malignih bolesti u djetinjstvu, šećerne bolesti;
- zna da zbrine novorođenče poslije porođaja;
- zna da pregleda novorođenče;
- poznaje propise iz oblasti sprečavanja dječijih bolesti u Crnoj Gori;
- zna da obavlja preventivne preglede predškolske djece i učenika;
- poznaje kalendar vakcinacije djece i kontraindikacije i komplikacije prilikom vakcinacija;
- poznaje dijagnostiku i odgovarajuće mjere prilikom otkrivanja maltretiranog i/ili polno zlopotrijebljenog djeteta;
- poznaje epidemiologiju morbiditeta djece;
- poznaje razloge za najčešće malformacije kod djece i mogućnosti njihove preventivne,
- zna da ocijeni zrelost za školu.

5. Ginekologija (2 mjeseca)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje dva mjeseca.

Praktični dio čine: jedan mjesec na bolničkom odjeljenju, a jedan mjesec u specijalističkoj ginekološkoj ambulanti bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

5.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- ginekološki pregled;
- uzimanje brisa cerviksa;
- pregled trudnice;
- pregled srčanih otkucaja djeteta;
- vođenje normalnog porođaja;
- epiziotomiju,
- zbrinjavanje djeteta nakon porođaja.

5.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- savlada mjere kod sljedećih urgentnih stanja s područja maternalnog zdravlja: krvarenja iz ženskog polnog organa, vanmaterične trudnoće, spontanog pobačaja, porođaja, eklampsije;
- zna dijagnosticiranje, obrađivanje i da poznaje kriterijume za upućivanje specijalistima, te osnovna načela rehabilitacije i ocjenu sposobnosti za rad kod: karcinoma dojke, jajnika, endometrija i grlića materice, ginekoloških infekcija, patoloških krvarenja na području ginekologije, amenoreje, prolapsa uterusa, cistokele i rektokele;
- poznaje faktore rizika i načine sprječavanja kod karcinoma dojke, ovarija, endometrija i grlića materice;
- zna da primijeni tehniku palpacije dojke i odredi periodičnost tog pregleda;
- nauči tehniku samopregledanja dojke;
- poznaje indikacije za mamografiju;
- zna da vodi ženu sa teškoćama zbog menopauze i mora poznavati razloge za hormonsku terapiju i moguće upućivanje specijalistima;
- dijagnostikuje prolaps uteri, cistokelu i rektokelu i razloge za upućivanje specijalistima kod tih stanja;
- poznaje metode kontracepcije, njihove indikacije i kontraindikacije i poznaje njihovu podobnost za pojedini par;
- poznaje razloge za upućivanje specijalistima para, kod kojeg ne uspijeva da dođe do začeca;
- poznaje propise iz oblasti zdravstva, koji se odnose na planiranje porodice;
- zna da uzme kliničku porodiljsku anamnezu;
- zna da odredi starost ploda;
- poznaje psihološke aspekte trudnoće, u vrijeme babinja i za vrijeme pripreme na materinstvo;
- poznaje uticaj trudnoće i porođaja na porodicu i obratno;
- zna da vodi porodilju;
- zna da odredi rizičnu trudnoću;
- zna da zdravstveno – vaspitno savjetuje trudnicu u pogledu ishrane, pića, vitaminskih zamjena, tjelesne i polne aktivnosti;
- poznaje dozvoljene i zabranjene lijekove u vrijeme trudnoće;
- poznaje hitne mjere prilikom prijetjećeg pobačaja, preranog porođaja i prilikom preranog pucanja mjehura;

- poznaje dijagnostičke kriterijume za šećernu bolest i hipertenziju kod trudnice;
- zna da interpretira varijacije u antitijelima na rubelu, toksoplazmu i sifilis;
- zna da liječi najčešće bolesti u vrijeme trudnoće (respiratorne infekcije, urinarne infekcije, itd.);
- poznaje Rh – izosenzibilitet i njegov značaj u trudnoći;
- zna da interpretira tok i stanje porođaja;
- poznaje razloge za epiziotomiju,
- zna da liječi najčešće postporođajne teškoće u postporođajnom periodu.

6. Psihijatrija (2 mjeseca)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje dva mjeseca.

Praktični dio čine: jedan mjesec na bolničkom odjeljenju, a jedan mjesec u specijalističkoj psihijatrijskoj ambulanti.

6.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- psihijatrijski intervju;
- psihoterapiju;
- ocjenjivanje porodične funkcije,
- rad sa porodicom u sklopu porodične terapije.

6.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- ovlada mjerama prilikom sljedećih urgentnih stanja područja mentalnog zdravlja: akutnih oblika šizofrenične psihoze, delirijuma, paranoidnog sindroma, manije, konverzivnog napada, pokušaja samoubistva, alkoholne halucinoze;
- zna da dijagnosticira, obradi i da poznaje kriterijume za upućivanje specijalistima, da poznaje osnovna načela rehabilitacije i ocjenu sposobnosti za rad kod anksioznosti i depresije, najčešće tipove neuroza i psihoza, bolesti zavisnosti, psihosomatskih disfunkcija, senilne i presenilne demencije i polnih disfunkcija;
- zna da saraduje sa drugim ljekarima koji učestvuju u rehabilitaciji psihijatrijskog bolesnika;
- poznaje tehniku razgovora i da zna da uspostaviti takvu komunikaciju sa bolesnikom koja olakšava kontakt između bolesnika i ljekara;
- zna da opiše djelovanje Balintovih grupa;
- zna da definiše faktore rizika kod mentalnog zdravlja i preduzima odgovarajuće mjere;
- primjenjuje neke tehnike kratke psihoterapije;
- poznaje simptome, koji ukazuju na porodičnu disfunkciju;
- poznaje razloge za upućivanje na porodičnu terapiju;
- poznaje mogućnosti specifičnih dijagnostičkih ispitivanja i terapijskih postupaka,
- poznaje uticaj duševne bolesti na odnose u porodici i obratno.

7. Neurologija (1 mjesec)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje jedan mjesec, a obavlja u specijalističkoj neurološkoj ambulanti bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

7.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- neurološki pregled;
- lumbalnu punkciju,
- pregled očnog dna.

7.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- ovlada mjerama kod sljedećih urgentnih stanja sa područja neurologije: obrade nesvjesnog bolesnika, grčeva i epileptičkih napada, cerebrovaskularnog insulta;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i mogućnosti rehabilitacije kod sljedećih stanja: CVI i TIA, pucanje moždane aneurizme, glavobolje, migrenske glavobolje, perifernih neuropatija različite etiologije, epilepsije, tremora CNS i bolesti perifernog nervnog sistema,
- zna da interpretira osnovne metode ispitivanja u neurologiji.

8. Dermatovenerologija (1 mjesec)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje jedan mjesec, a obavlja u specijalističkoj dermatovenerološkoj ambulanti bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

8.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- uzimanje dermatološke anamneze;
- pregled dermatološkog bolesnika;
- uzimanje briseva;
- propisivanje dermatoloških preparata,
- korišćenje lokalnih lijekova.

8.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i mogućnosti rehabilitacije kod sljedećih stanja: virusnih, bakterijskih i gljivičnih upala kože, kožnih parazita, malignoma kože, alergijskih bolesti kože, bolesti kose i noktiju, generaliziranog pruritusa, urođenih oštećenja kože, akni, kontaktnog i seboreičnog dermatitisa, psorijaze, proširenja vena i ulceracija potkoljenice, polnih prenosivih kožnih bolesti;
- poznaje sprečavanje, rano otkrivanje i primjereno savjetovanje kod malignoma kože;
- poznaje propise koji se odnose na polno prenosive kožne bolesti;
- zna da interpretira osnovne ispitne metode u dermatologiji i poznaje razloge za njihovu primjenu,
- zna da uzme materijal za mikološku, bakteriološku, parazitološku i histološku analizu.

9. Ortopedija (1 mjesec)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje jedan mjesec, a obavlja se u specijalističkoj ortopedskoj ambulanti bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

9.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- uzimanje specifične ortopedske anamneze;
- pregled ortopedskog bolesnika;
- periartikularne infiltracije i blokade;
- intraartikularnu blokadu koljena i ramena,
- korišćenje fiksacionih šina.

9.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- zna da prepozna urgentna stanja iz oblasti ortopedije kao i postupak koji ta stanja zahtijevaju;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima, mogućnosti rehabilitacije i ocjenu radne sposobnosti kod sljedećih stanja: bolesti kičme, bolesti i povrede zglobova, kongenitalne anomalije iz oblasti ortopedije, mišićnih i neuromišićnih oboljenja,
- zna da interpretira osnovne metode ispitivanja u ortopediji i poznaje razloge za njihovu primjenu.

10. Oftalmologija (1 mjesec)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje jedan mjesec, a obavlja se u specijalističkoj oftalmološkoj ambulanti bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

10.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- pregled spoljnog oka;
- pregled očnog dna;
- pregled vida;
- tonometriju,
- odstranjivanje stranog tijela iz rožnjače i konjunktive.

10.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- ovlada mjerama kod sljedećih urgentnih stanja iz oblasti oftalmologije: glaukomskog napada, stranog tijela u oku, povreda oka, svjetlosnih povreda oka, povreda oka hemikalijama, embolije arterije centralis retine, krvarenja u oku, povlačenja mrežnjače i iznenadnog sljepila;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i mogućnosti rehabilitacije i ocjenu osnovne radne sposobnosti kod sljedećih stanja: tumora, glaukoma, smetnji refrakcije, katarakte i upala pojedinih segmenata oka;
- poznaje najčešće razloge za gubitak vida i mjere u tom slučaju,
- zna da interpretira osnovne metode ispitivanja u okulistici i poznaje razloge za njihovu primjenu.

11. Otorinolaringologija (1 mjesec)

Sastoji se iz praktičnog i teoretskog dijela staža i traje jedan mjesec, obavlja se u specijalističkoj otorinolaringološkoj ambulanti bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

11.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- uzimanje otorinolaringološke anamneze;
- pregled otorinolaringološkog bolesnika;
- orijentacioni pregled sluha;
- ispiranje ušnih kanala;
- odstranjivanje stranog tijela iz slušnog kanala, nosa i ždrijela;
- prednja i zadnja tamponada nosa;
- zbrinjavanje povreda nosa, sinusa, ušiju i grla;
- konikotomija,
- Hajmlihov (Heimlich) zahvat.

11.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- ovlada mjerama kod sljedećih urgentnih stanja iz oblasti otorinolaringologije: strano tijelo u grlu i ždrijelu, Kvinkeov edem, strano tijelo u ušnom kanalu i nosu, krvarenje iz nosa;
- poznaje dijagnostiku, terapiju, komplikacije, kriterijume za upućivanje specijalistima i mogućnosti rehabilitacije i ocjenu osnovne radne sposobnosti kod sljedećih stanja: upale nosa, nosnih šupljina, grla, ždrijela, dušnika, unutrašnjeg i spoljašnjeg uha, tumora iz područja otorinolaringologije, povreda u ORL-području;
- poznaje indikacije za tonzilektomiju kod djeteta,
- zna da interpretira osnovne metode ispitivanja u otorinolaringologiji i poznaje razloge za njihovu primjenu.

12. Onkologija (2 sedmice)

Obavlja se u toku dvije sedmice praktičnog rada, u specijalističkoj ambulanti iz onkologije Kliničkog centra Crne Gore.

12.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- anamnezu i pregled bolesnika radi otkrivanja malignih bolesti,
- dijagnostička ispitivanja za rano otkrivanje maligniteta.

12.2. Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- poznaje ranu dijagnostiku najčešćih tumora i metoda nadzora nad takvim bolesnicima;
- poznaje najčešće terapijske metode, njihove indikacije, efekte i sporedne učinke i da zna da postupa na odgovarajući način;
- zna da dijagnosticira i liječi najčešće komplikacije kod bolesnika od raka;
- zna da se pobrine za terapiju podrške kod najčešćih teškoća bolesnika od raka;
- zna da pomogne terminalnom bolesniku kod rješavanja psihosomatskih teškoća;
- zna da pravilno uputi bolesnika od raka;
- zna da interpretira metode ispitivanja u onkologiji i poznaje razloge za njihovu primjenu,
- poznaje savlađivanje bolova.

13. Fizikalna medicina i rehabilitacija (2 sedmice)

Obavlja se u toku dvije sedmice praktičnog rada u specijalističkim ambulantama bolnice ili Kliničkog centra Crne Gore.

13.1. Praktična nastava i praktičan stručni rad

Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- poznaje osnovne smjernice cjelovite rehabilitacije i balneoterapije;
- poznaje osnovne metode fizikalne medicine;
- ovlada dijagnostikom i terapijom oštećenja organa za kretanje zbog posljedica bolesti zglobova;
- poznaje indikacije i kontraindikacije za upućivanje na medicinsku rehabilitaciju;
- poznaje osnovne smjernice za korišćenje i propisivanje tehničkih pomagala,
- poznaje funkcionalno testiranje i ocjenu ostalih funkcionalnih sposobnosti.

II Ambulantni dio (24 mjeseca)

Ambulantni dio staža se obavlja u ambulantama izabranog doktora za odrasle i izabranog pedijatra u ustanovama primarne zdravstvene zaštite.

Prvi dio ambulantnog staža se obavlja kao praktičan rad u ambulanti i pod nadzorom mentora, a traje pet mjeseci.

Ovim ambulantnim stažom započinje specijalizantski staž.

Drugi dio ambulantnog staža specijalizant obavlja u ambulanti izabranog doktora, u trajanju od 19 mjeseci, a obavlja se nakon kliničkog dijela specijalizantskog staža.

Ovaj dio staža sastoji se od:

- četiri mjeseca staža u ambulanti mentora – izabranog doktora za djecu, i
- 15 mjeseci u ambulanti mentora - izabranog doktora za odrasle i u ambulanti specijalizanta, a pod kontrolom mentora.

Tokom praktične nastave i praktičnog stručnog rada specijalizant mora da savlada:

- zdravstveno-vaspitno djelovanje u sredini u kojoj živi;
- izvođenje preventivnih programa za grupu stanovništva o kojoj se brine;
- izvođenje kućnih posjeta koje su specifičnost porodične medicine;
- specifičan način anamneze i statusa u opštoj/porodičnoj medicini;
- ocjenu porodičnog djelovanja;
- vođenje kartoteke bolesnika;
- vođenje radne grupe;
- razgovor sa bolesnikom i njegovom porodicom u ambulanti i kod kuće;
- vođenje umirućeg bolesnika,
- pregled umrlog.

Tokom teorijske nastave specijalizant mora da:

- poznaje karakteristike porodičnog pristupa i rada u porodici;
- poznaje prednosti liječenja kod kuće;
- poznaje značaj najrazličitijih nalaza drugih specijalista i da zna da ih na odgovarajući način interpretira;
- prati razvoj opšte medicine u svijetu;
- poznaje propise iz zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Crnoj Gori;
- poznaje ulogu i značaj porodične medicine u sistemu zdravstvene zaštite u Crnoj Gori;
- zna da napravi plan mjera za grupe stanovništva o kojima se brine;
- poznaje principe vođenja zdravstvene dokumentacije i informatike i etičke i pravne posledice;
- poznaje preventivne programe za različite grupe stanovništva;
- poznaje osnove za promociju i unapređenje zdravlja;
- poznaje način komunikacije sa specijalističkom djelatnošću i pravilan način upućivanja na specijalističke preglede;
- poznaje sprječavanje, ranu dijagnostiku, diferencijalnu dijagnostiku, liječenje, rehabilitaciju i ostale mjere i postupke kod bolesti, smetnji i stanja, koja se pojavljuju u ambulanti porodične medicine;
- poznaje karakteristike i specifičnosti pojavljivanja teškoća, smetnji i bolesti u pojedinim starosnim grupama bolesnika (djeca, odrasli, starija lica) i njihov uticaj na porodicu i obratno;
- poznaje racionalno propisivanje lijekova kod bolesti, smetnji i stanja, koje obrađuje kod svojih bolesnika;
- poznaje načela ocjenjivanja radne sposobnosti i sposobnosti i način predstavljanja bolesnika pred invalidskom komisijom;
- poznaje značaj klasifikacija u porodičnoj medicini;
- poznaje rizične grupe stanovništva i načine uspostavljanja kontakata sa ovim grupama;
- poznaje metode ranog otkrivanja opasnih bolesti;
- poznaje mogućnosti i ograničenja preventivnih mjera;
- poznaje sporedne učinke lijekova i mjere prilikom njihovog pojavljivanja,
- poznaje postupke za ocjenjivanje i obezbjeđivanje kvaliteta svog rada i rada cijelog tima porodične medicine".

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 03-3768

Podgorica, 28. novembra 2011. godine

Ministarstvo zdravlja
Ministar,
doc.dr **Miodrag Radunović**, s.r.